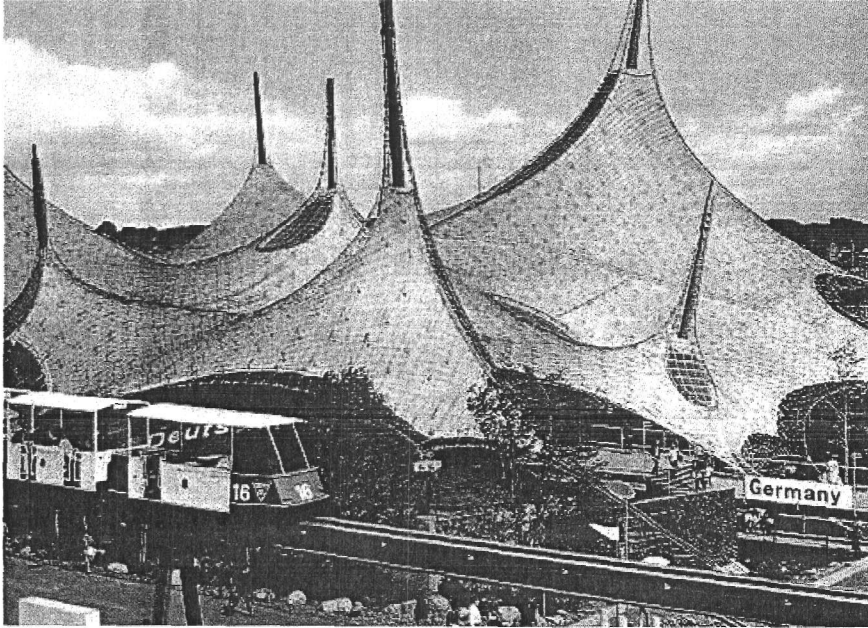

ขนาดอาคารแสดงนิทรรศการและสินค้า ในช่วงตอนต้นของช่วง 1901 – 1950 นี้ ค่อนข้างมีขนาดเล็ก พื้นที่เฉลี่ยประมาณ 34,000 ตารางเมตร ซึ่งน้อยกว่าช่วงปี ค.ศ. 1850 -1900 ประมาณ 3 เท่า ซึ่งเนื่องจากการมีกระจายอาคารเพื่อรองรับกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น กิจกรรมไม่ได้กระจุกตัวอยู่แค่อาคารใดอาคารเดียว ความสูงอาคารโดยมาก สูงกว่า 20 เมตร เพื่อใช้ความใหญ่โตของอาคารแสดงความสง่า โอ่อ่า ของอาคาร แต่จำนวนชั้นของอาคารนั้น มีเพียงชั้นเดียวเป็นส่วนมาก คือ ไม่นิยมมีชั้นแกลลอรีและโครงสร้างที่นิยมใช้ในโรงแสดงสินค้า ยังคงเป็นโครงถัก (truss) ซึ่งระยะพาดของโครงสร้าะนั้นกว้าง น้อยกว่า 25 เมตร

แต่ในช่วงกลางยุค ประมาณ ค.ศ. 1929 เป็นต้นไป รูปแบบของงานแสดงสินค้าโลก เริ่มเปลี่ยนไป โดยงานแสดงสินค้าโลกแต่ละครั้ง จะมีการวาง แนวคิดงาน และแนวทางการนำเสนองาน ในรูปแบบที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้นซึ่งไม่ใช่เพียงนำเสนอและแสดงสินค้านิทรรศการแทบทุกรูปแบบ เหมือนในยุคกลางศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 เช่น งานแสดงนิทรรศการโลก “การสร้างโลกในอนาคต” (Building the World of Tomorrow) รัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1939 - 1940 ซึ่งทำให้ลักษณะของอาคารแสดงสินค้าและนิทรรศการ ที่เรียกว่า แนวพระราชวัง เช่น อาคารเครื่องจักร อาคารศิลปะศาสตร์ และอื่น ๆ ที่ไม่ว่าจะเป็นบริษัทหรือประเทศใดต้องมาจัดรวมกันนั้นมีความสำคัญน้อยลง อีกทั้งการจัดงานแต่ละครั้งจำเป็นต้องอาศัยเม็ดเงินเป็นจำนวนมาก และเป็นความลงตัวของบริษัทภาคเอกชนชั้นนำต่าง ๆ ของโลก ต้องการเข้าร่วมในงานและต้องการจัดนิทรรศการของบริษัทตนเองอย่างเป็นเอกเทศ ทำให้งานในช่วงหลังกลางยุค 1901 – 1950 จึงมีการแบ่งพื้นที่และอาคารที่เรียกว่า กระโจมบริษัท (pavilion of company) และ กระโจมชาติ (pavilion of nations) (ภาพที่ 2.8 และ 2.9) ซึ่งสามารถออกแบบได้อย่างอิสระมาก แต่อาคารแสดงนิทรรศการเหล่านั้นก็มีขนาดเล็กลง อีกทั้งหลากหลายมาก จนงานแสดงนิทรรศการโลกในยุคหลังนี้มีลักษณะคล้ายสวนสนุก (amusement park) (ภาพที่ 2.10) ที่ต้องการแสดงความแปลก ความล้ำหน้า ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าร่วมงาน มากกว่างานแสดงสินค้าแบบทางการเหมือนยุคที่ผ่านมา ซึ่ง ณ จุดนี้เอง ได้สร้างอิทธิพลให้กับงานแสดงสินค้าโลกในยุคต่อไป จนถึงในยุคปัจจุบัน

ภาพที่ 2.8

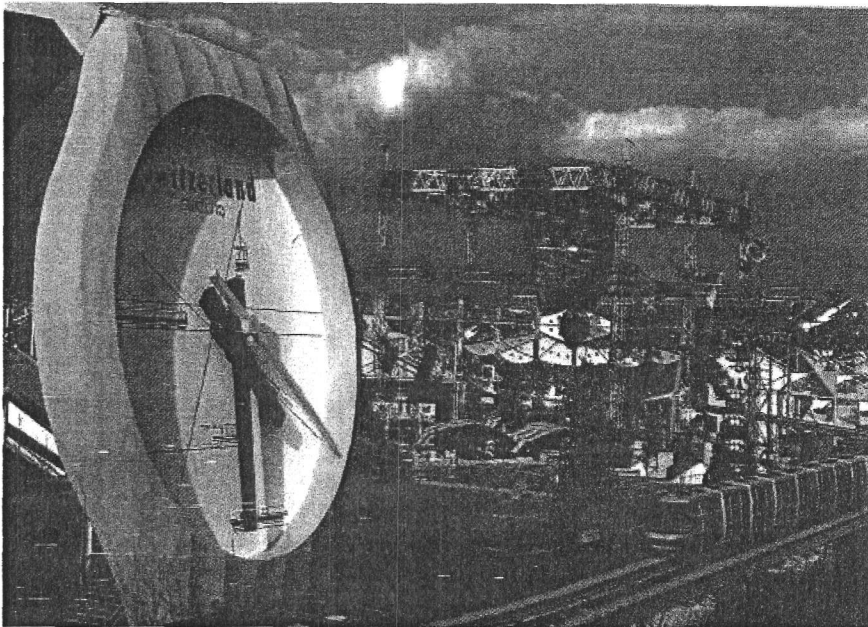
กระโจมชาติของประเทศเยอรมัน ในงานเอกซ์โป ปี ค.ศ. 1967

ที่มา: Wikipedia, 2005.

ภาพที่ 2.9

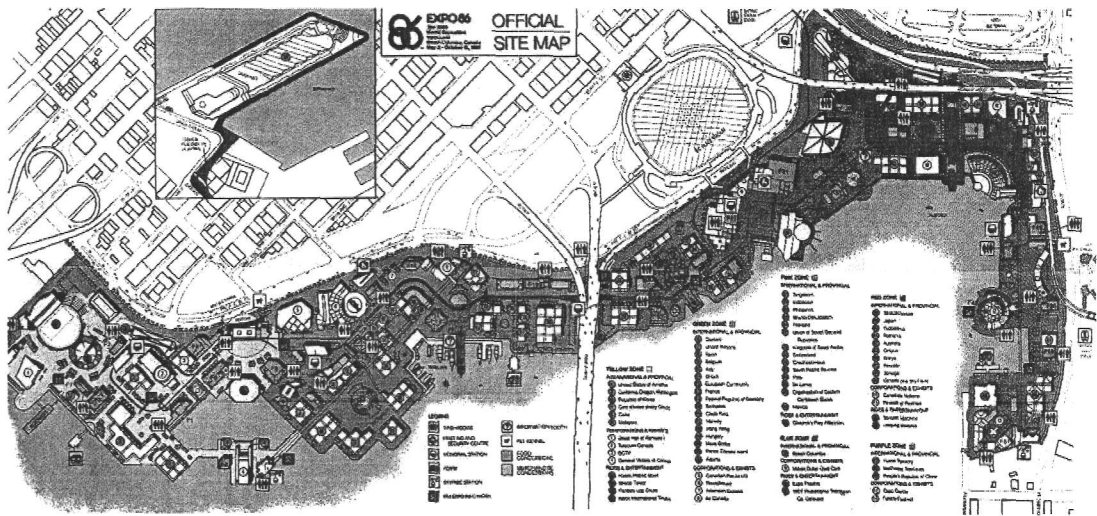
กระโจมบริษัท SWATCH ในงานเอกซ์โป ปี ค.ศ. 1986

ที่มา: Wikipedia, 2005.

ภาพที่ 2.10

แผนผังแวนคูเวอร์เวิร์ลด์เอกซ์โปซิชัน ปี ค.ศ. 1986

ที่มา: Wikipedia, 2005.

ในช่วงปี ค.ศ. 1901 - 1950 นี้ จะเห็นได้ว่ารูปแบบของอาคารแสดงสินค้าและนิทรรศการแบบพระราชวังเริ่มมีความสำคัญน้อยลงและหายไปในช่วง หลังปี ค.ศ. 1929 ซึ่งลักษณะอาคาร แบบกระโจมได้เข้ามาแทนที่ในการจัดงานแสดงสินค้าโลกในแต่ละครั้ง แต่อย่างไรก็ตามงานแสดงสินค้าโลกเหล่านี้ อาคารที่ถูกสร้างขึ้นจะเป็นเพียงอาคารชั่วคราวและถูกรื้อถอนหลังจากงานนั้นเสร็จสิ้น แต่อิทธิพลของการสร้างอาคารแสดงสินค้าแบบชั่วคราวแบบพระราชวังนี้เริ่มไปปรากฏในประเทศสหรัฐอเมริกา ประมาณปี ค.ศ. 1967 ซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารถาวรเป็นประเทศแรก จุดประสงค์ของการใช้อาคารแสดงสินค้า จากเดิมเพื่อต้องการแสดงความทันสมัยการมีเทคโนโลยี ที่ก้าวหน้า ซึ่งสามารถจัดได้เพียงไม่เกิน 3 - 4 ครั้ง ในรอบ 50 ปี กลายเป็นสถานที่ถาวรที่เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมอันเฉพาะเจาะจง คือ ศูนย์แสดงประชุมและแสดงสินค้าที่สามารถรองรับการเติบโตทางการตลาดของยุคการผลิตและการบริโภค และสร้างพลวัตทางธุรกิจให้กับมลรัฐหรือประเทศที่เป็นเจ้าของศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านั้น ๆ และนั่นเองคือการเกิดขึ้นของศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในยุคต่อไป

2.2.2 พัฒนาการสถาปัตยกรรมศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ หลังปี ค.ศ. 1950

สถาปัตยกรรมศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ หลังปี ค.ศ. 1950 เริ่มมีลักษณะเฉพาะของอาคารประเภทนี้มากขึ้น ซึ่งได้แบ่งการศึกษาตามทวีปเป็น 4 ทวีป ดังนี้

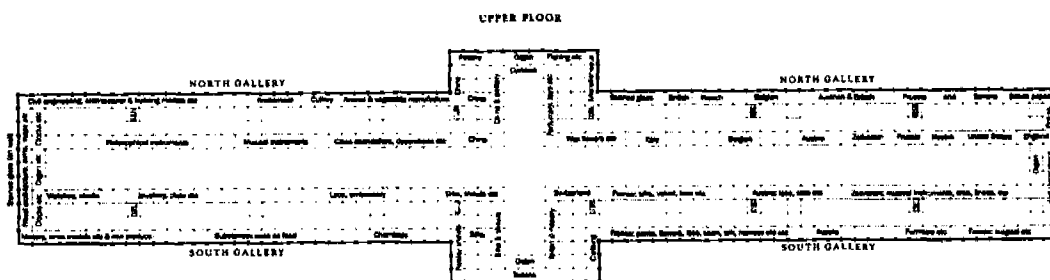
- 1) ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในทวีปอเมริกาปี ค.ศ. 1950 – 2000: การริเริ่มและค้นหา วิธีการสร้างรูปแบบและเอกลักษณ์ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ
- 2) ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในทวีปแคนาดา ออสเตรเลีย และยุโรป ค.ศ. 1950 – 2000: จาก รูปแบบโมเดิร์นสู่ไฮเทคด้วยโครงสร้างและการเกิดขึ้นของศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าแบบไร้เสาทั้งหมด
- 3) ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในทวีปเอเชีย ปี ค.ศ. 1950 – 2000: เอเชียตะวันออก การออกแบบที่มีเอกลักษณ์และโดดเด่น และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเลียนแบบจากที่อื่น
- 4) ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในทวีปเอเชียปี ค.ศ. 2000 – ปัจจุบัน: รูปทรงอาคารที่มีพลวัต เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมระดับโลก

1. ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในทวีปอเมริกาปี ค.ศ. 1950 – 2000: การริเริ่มและค้นหา วิธีการสร้างรูปแบบและเอกลักษณ์ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ

รูปแบบของทางสถาปัตยกรรมอาคารแสดงสินค้าและนิทรรศการในงานแสดงสินค้าโลกในกลางศตวรรษที่ 18 ถึงกลางศตวรรษที่ 19 นั้น เกิดจากการนำลักษณะของอาคารรูปแบบโบสถ์ หรือบาซิลิกาเข้ามาใช้ในการวางผังพื้นของอาคารแสดงสินค้าและนิทรรศการในลักษณะที่หยิบมาใช้โดยตรง หรืออาจดัดแปลงประกอบบางอย่างที่ไม่จำเป็นออก เช่น ในส่วนของมุข หรือแอบส์ (apse) และโถงสวดมนต์เล็ก หรือแชปเปล (chapel) แต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงด้านการฟังก์ชันมากนัก และเหลือเพียงฟังก์ชันที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อแสดงสินค้าได้ เช่น ทางเดินยาวระหว่างที่นั่งในโบสถ์จากประตูเข้าถึงแท่นบูชา หรือเนฟ (nave) ทางเดินระหว่างที่นั่ง หรือ ไอเซล (aisle) และที่นั่งชั้นบนเป็นระเบียงยาวในโรงโบสถ์หรือแกลเลอรี ตัวอย่างเช่น อาคารคริสตัลพาเลซ (The Crystal Palace) เมืองลอนดอน ประเทศอังกฤษ (ภาพที่ 2.11)

ภาพที่ 2.11

อาคารแสดงสินค้าและนิทรรศการ อาคารคริสต์ลพาลาเลข
เมืองลอนดอน ประเทศอังกฤษ ปี ค.ศ. 1851

ที่มา: Microsoft Encarta 2005, 2005.

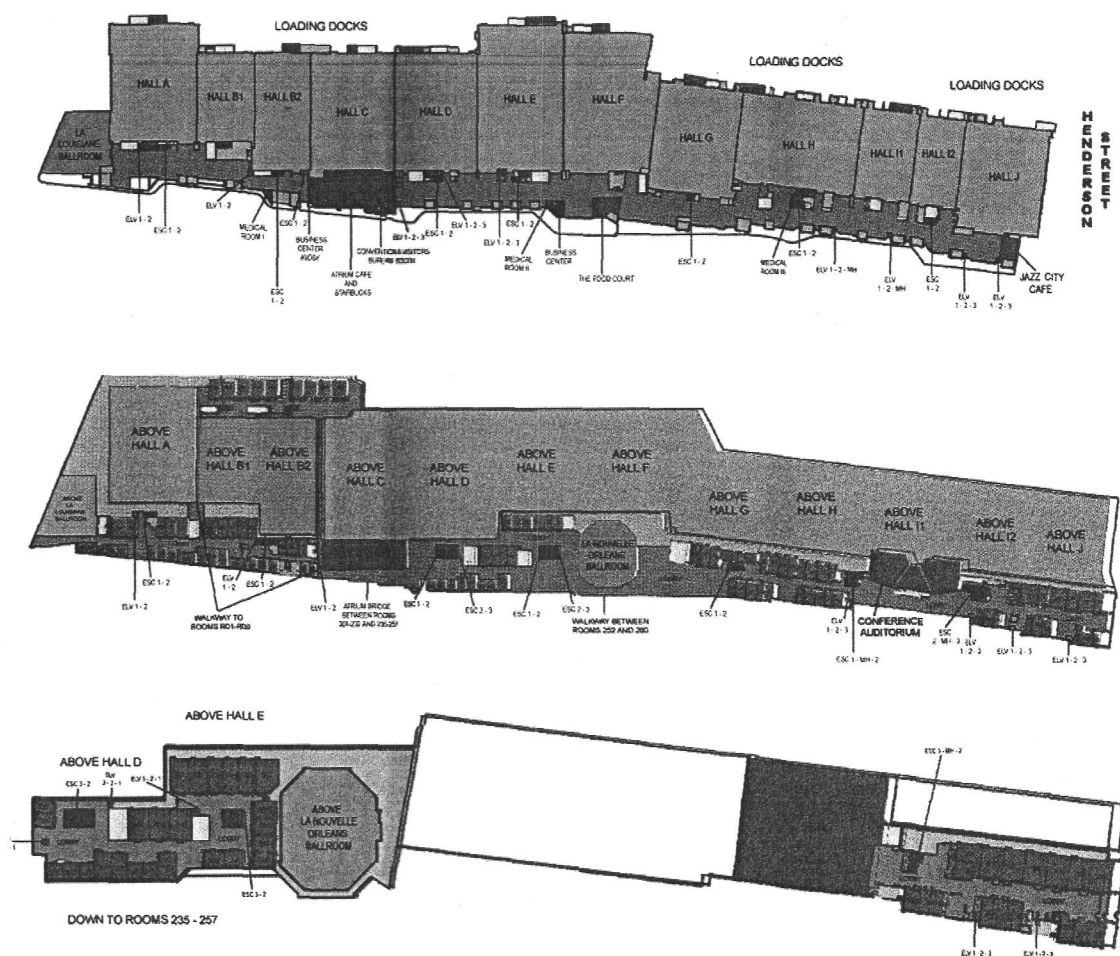
ซึ่งรูปแบบอาคารแสดงนิทรรศการและแสดงสินค้าในยุคนั้นเป็นรูปแบบอาคารที่ได้มีการถ่ายทอดและถูกพัฒนาและปรับเปลี่ยนเพื่อสร้างเป็นศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ โดยจุดเริ่มในช่วงปี ค.ศ. 1950 นี้ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการออกแบบฟังก์ชันมีการประยุกต์ที่มากขึ้น ออกแบบได้สวยงาม คำนึงถึงการใช้งานเพื่อความยืดหยุ่น และผลประโยชน์ทางการค้ามากขึ้น เช่น ลักษณะอาคาร ที่ไม่ได้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าและมีการสร้างมุม หรือโค้ง เพื่อสร้างเอกลักษณ์อาคารและการแบ่งโถงแสดงสินค้าออกเป็นหลายโถง ทั้งโถงที่ถูกแบ่งกันอย่างชัดเจนหรือโถงที่ออกแบบเป็นโถงใหญ่ และสามารถไขผนังกันแบ่งเป็นโถงหลายโถงได้เพื่อสะดวกในการรองรับงานไม่ว่าจะเป็นงานใหญ่หรือเล็ก (ภาพที่ 2.12) ฯลฯ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางสถาปัตยกรรมนั้นยังมีอีกหลายด้านที่ได้ทดลอง ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลง จนกลายเป็นรูปแบบของศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าที่มีฟังก์ชันและแนวทางการออกแบบชัดเจน โดยประเทศสหรัฐอเมริกานี้เองเป็นประเทศแรกในโลกที่มีการสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในหลายมลรัฐ และเป็นประเทศที่มีการพัฒนารูปแบบอาคารไปในลักษณะที่หลากหลาย ซึ่งเป็นตัวอย่างให้กับหลายประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ ของโลก ซึ่งพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา มีดังนี้

สถานที่จัดตั้งโครงการ นิยมจัดตั้งในบริเวณใจกลางเมืองเป็นอันมาก และโดยมากการจัดตั้งศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า ณ บริเวณใจกลางเมืองนี้ มักเป็นศูนย์แห่งแรกของประเทศหรือมลรัฐซึ่งมีความได้เปรียบด้านการเข้าถึง (accessibility) ความหลากหลายของเส้นทางคมนาคม ซึ่งผลจากตำแหน่งที่ตั้งใจกลางเมืองทำให้พื้นที่ในการสร้างโครงการนั้นค่อนข้างมีขนาดเล็ก

ประมาณน้อยกว่า 50 เอเคอร์ และโครงการมักเป็นแบบอาคารเดี่ยวมากกว่าอาคารกลุ่ม เช่น เจคอบ เค เจวิทซ์ คอนเวนชันเซ็นเตอร์ (Jacob K. Javits Convention Center) เมืองนิวยอร์ก รัฐนิวยอร์ก (รูป 2.13)

ภาพที่ 2.12

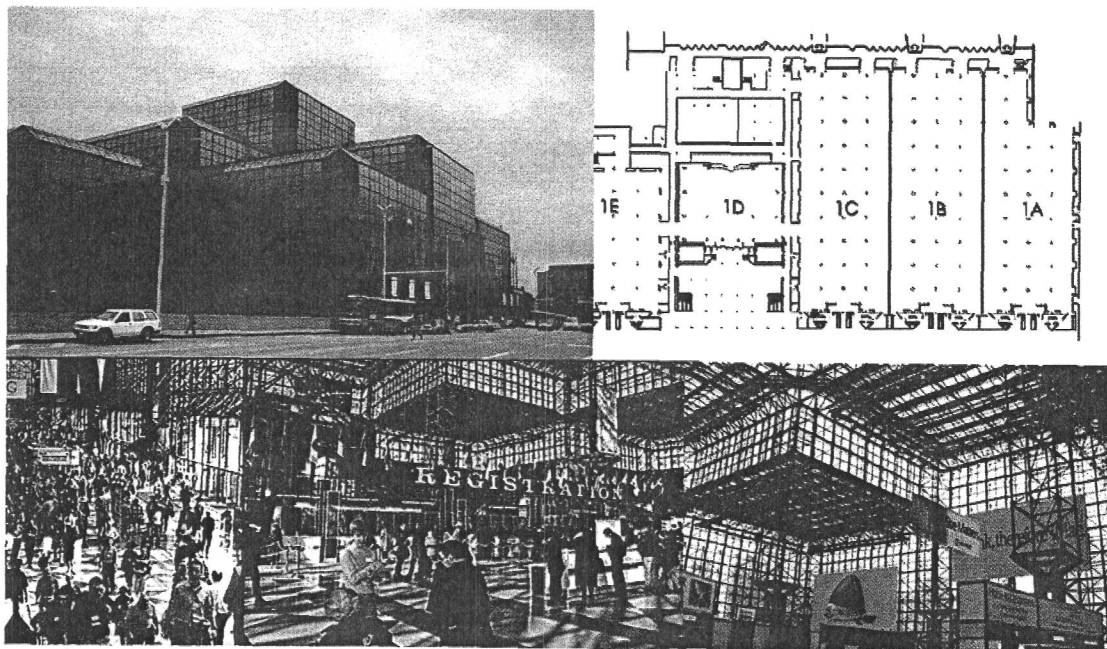
เออนีสต์ เอ็น โมเรียล คอนเวนชันเซ็นเตอร์ เมืองนิวยอร์ก รัฐออลองเจลลิส
ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1981

ที่มา: Ernest N. Morial Convention Center, 2005.

ภาพที่ 2.13

เจacob เค เจวิทซ์ คอนเวนชันเซ็นเตอร์ เมืองนิวยอร์ก รัฐนิวยอร์ก

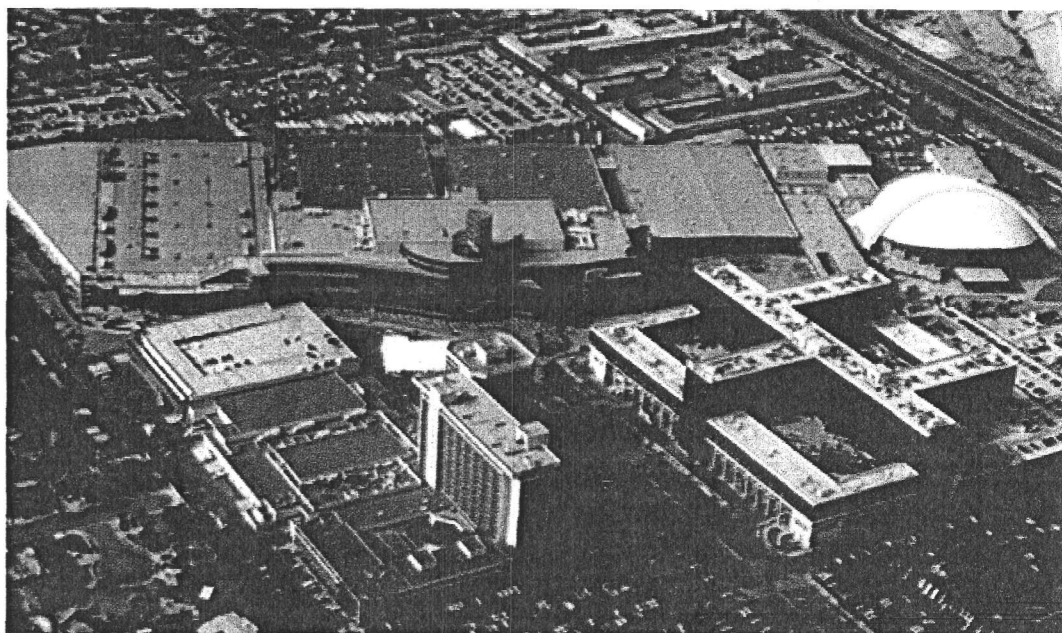
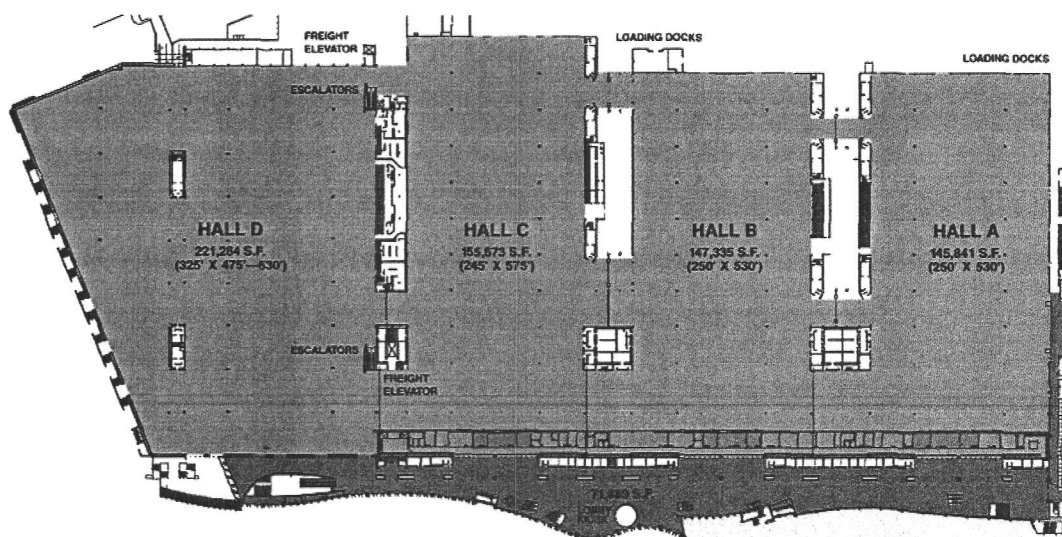

ที่มา: Jacob K. Javits Convention Center, 2005.

สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1980 โดยการออกแบบอาคารนั้น จะมีฟังก์ชันเพื่อรองรับการแสดงสินค้า (exhibition) และการประชุมย่อย (meeting) เป็นหลัก และนิยมสร้างห้องบอลรูม (ballroom) เป็นฟังก์ชันเสริมภายในศูนย์ฯ โดยพื้นที่เพื่อการแสดงสินค้า เฉลี่ยประมาณ 35,500 ตารางเมตร และพื้นที่เพื่อการประชุมย่อย เฉลี่ยประมาณ 8,000 ตารางเมตร ห้องบอลรูมพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 4,100 ตารางเมตร และโถงนิทรรศการ โดยมากใช้โครงสร้างแบบโครงถัก (truss) ซึ่งสามารถสร้างระยะพาดได้กว้าง และช่วงคานลึกลงน้อยกว่าการใช้โครงสร้างแบบเสา คานมาก โดยในช่วงต้นยุค ค.ศ. 1950 – 2000 นั้น โถงนิทรรศการโดยมากเป็นแบบโถงมีเสาและถ้ำ เช่น อนุสาวรีย์คอนเวนชันเซ็นเตอร์ เมืองอนาไฮม์ รัฐแคลิฟอร์เนีย ที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1967 (ภาพที่ 2.14) ซึ่งต่างจากปลายยุคซึ่งเกิดลักษณะของโถงนิทรรศการแบบไร้เสา เช่น ซานตาคลารา คอนเวนชันเซ็นเตอร์ (Santa Clara Convention Center) เมืองซานตาคลารา รัฐแคลิฟอร์เนีย ที่สร้างในปี ค.ศ. 1986 (ภาพที่ 2.15) ที่สามารถปรับเปลี่ยนใช้โถงนิทรรศการได้หลายแบบโดยไม่มีเสามาบังสายตา อีกทั้งการจัดนิทรรศการภายในนั้นอิสระมากขึ้น และระยะพาดนั้น มีพัฒนาการที่จะสร้างให้กว้างขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 37 เมตร

ภาพที่ 2.14

โถงมีเสา อนุสาวรีย์ คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ เมืองอานาไฮม์ รัฐแคลิฟอร์เนีย ที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1967

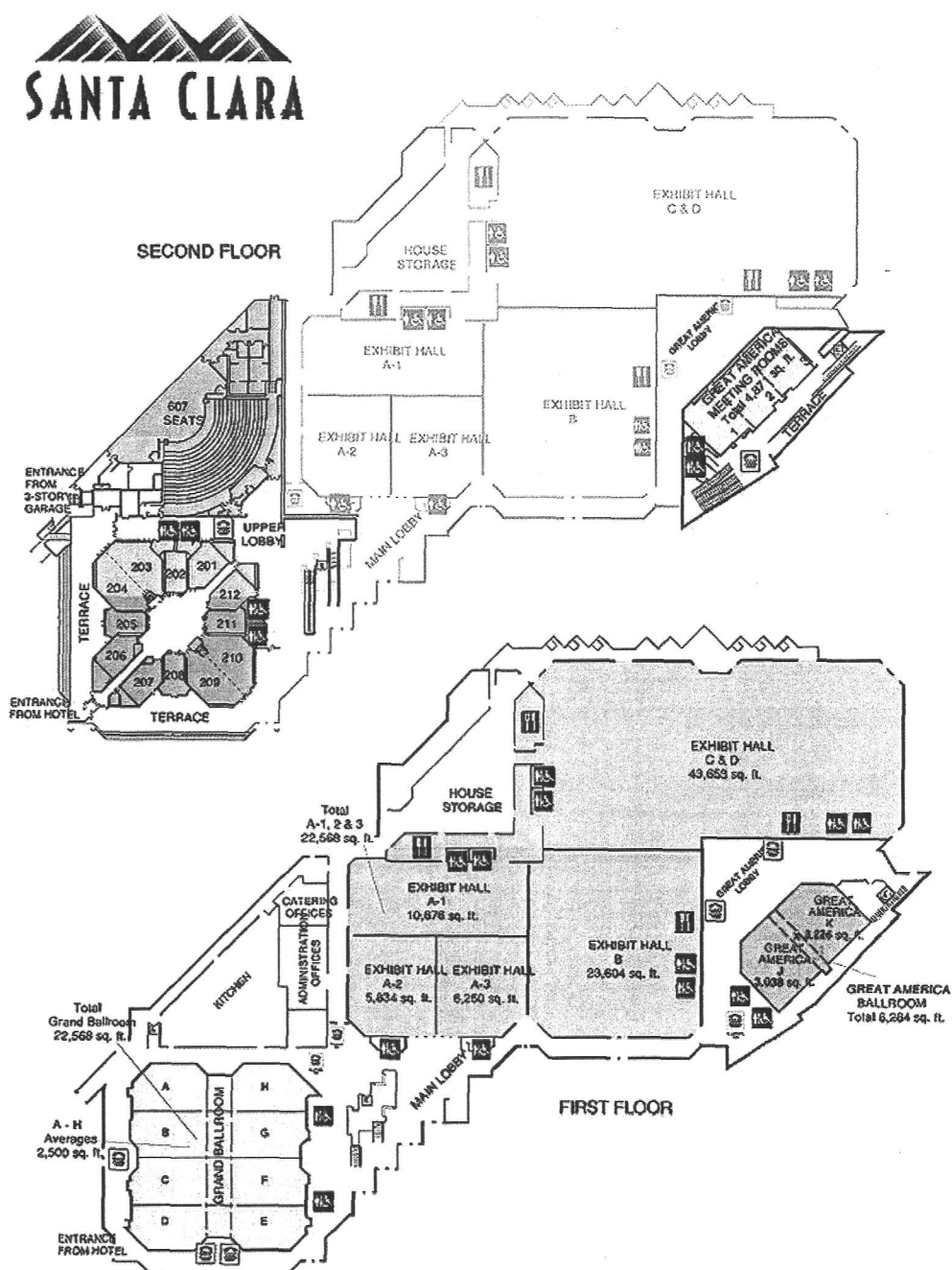

ที่มา: Anaheim Orange County Authority, 2005.

ภาพที่ 2.15

โถงไร้เสา ซานตาคลารา คอนเวนชันเซ็นเตอร์ เมืองซานตาคลารา

รัฐแคลิฟอร์เนีย ที่สร้างในปี ค.ศ. 1986

ที่มา: Santa Clara Convention Center, 2005.